

DOI : 10.33274/2079-4835-2023-26-1-41-49

УДК 81'255.4(045)

Остапенко С. А.,
кандидат пед. наук,
доцент

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського, м. Кривий Ріг,
Україна, e-mail: ostapenko@donnuet.edu.ua
ORCID: 0000-0002-3915-4854

Крицький О. Ю.,
студент

e-mail: krytskyi@donnuet.edu.ua

МІЖМОВНА ІГРА СЛІВ ТА ЇЇ ВІДТВОРЕННЯ У ПЕРЕКЛАДІ

Ostapenko S. A.,
PhD in Pedagogical sciences,
Associate Professor

Mykhailo Tuhon-Baranovskyi Donetsk National University
of Economics and Trade, Kryvyi Rih, Ukraine,
e-mail: ostapenko@donnuet.edu.ua
ORCID: 0000-0002-3915-4854

Krytskyi O. Yu.,
Student

e-mail: krytskyi@donnuet.edu.ua

INTERLINGUAL PLAY OF WORDS AND ITS REPRODUCTION IN TRANSLATION

Мета – дослідити вплив міжмовної гри слів на художній переклад, надати практичні рекомендації та стратегії передачі даного стилістичного засобу в перекладі; розширити розуміння складнощів та особливостей передачі мовних ігрових елементів у процесі перекладу, що допоможе зберегти оригінальний зміст та емоційний вплив тексту.

Методи. Основні наукові результати отримано за допомогою таких методів, як аналіз та узагальнення наукової та навчально-методичної літератури з проблем функціонування та перекладу стилістичних засобів художнього твору, міжмовної гри слів зокрема; системний аналіз; поєднання культурологічного та лінгвістичного методів у дослідженні; виокремлення підсистем складних об'єктів та їх системний аналіз, інтегральний підхід до вивчення лінгвістичних явищ.

Результати. Міжмовна гра слів відіграє важливу роль у художньому перекладі, додаючи елементи гумору, несподіванки та культурної глибини тексту. Вона може викликати різні емоційні реакції у читачів і впливати на їхнє сприйняття та інтерпретацію твору. Однак переклад гри слів створює певні складнощі, пов'язані з лексичними, семантичними, культурними та стилістичними обмеженнями. Перекладачеві необхідно з умінням балансувати між збереженням оригінального ефекту та адаптацією гри слів під цільову мову та культуру.

Аналіз останніх досліджень демонструє важливість розуміння та обліку культурних особливостей, контексту, стилістичних особливостей та смислових полів під час перекладу міжмовної гри слів. Різні методи та стратегії, такі як адаптація, заміна, використання еквівалентних ігор слів, застосовуються для передачі культурної інформації та емоційного ефекту у перекладі.

Автори розглянули значення та ефект гри слів у художніх текстах, проаналізували їхню семантичну та контекстуальну складність, проблеми перекладу, а також розглянули різні методи та стратегії, що використовуються для передачі ігор слів.

Дослідження наголошує на важливості культурної та лінгвістичної компетентності перекладача, а також глибокого розуміння та обліку контексту, смислового поля, стилістики та емоційної складової оригінального тексту при перекладі міжмовної гри слів. Тільки з урахуванням усіх цих факторів можна досягти точного та адекватного перекладу, що зберігає авторський стиль.

Ключові слова: міжмовна гра слів, передача змісту, ігровий елемент, стратегії перекладу

Постановка проблеми. Міжмовна гра слів представляє особливу складність для перекладачів, оскільки вона включає множинні значення, звучання або структуру слів і фраз. Неправильна передача цього стилістичного засобу може призвести до втрати змісту або зниження емоційного ефекту оригіналу. Проблема полягає в тому, як точно та адекватно передати ігровий та креативний характер оригінального тексту у перекладі, враховуючи культурні, лінгвістичні та стилістичні особливості різних мов.

Аналіз останніх досліджень. Традиційно гра слів розглядається як навмисно вживаний мовний засіб, який ґрунтується на несумісності значень на рівні слова, словосполучення чи фразеологічного звороту та слугує засобом створення комічного (А. Федоров, А. Галас). Такий підхід виключає існування типів гри слів, які не мають комічного ефекту [2]. Інша група дослідників (А. Дітген, А. Кайзер, К. Танака) спираються на окремі функції і джерела виникнення гри слів як стилістичного засобу. Такому підходу бракує опису лінгвістичного механізму виникнення гри слів [2]. Третя група дослідників (О. Аксьонова, В. Ізотопов) розглядає феномен гри слів як аномальний, але водночас узуальний [4].

Останні дослідження присвячені вивченню різних аспектів міжмовної гри слів та її відтворенні у перекладі. Вони охоплюють такі теми, як стратегії перекладу, роль контексту, адаптація та трансформація ігрових елементів, вплив гри слів на сприйняття тексту та збереження авторського стилю. Ці дослідження збагачують наше розуміння складнощів та викликів, пов'язаних із передачею гри слів у перекладі.

Мета статті полягає у дослідженні впливу міжмовної гри слів на художній переклад, практичних рекомендаціях та стратегіях передачі цього стилістичного засобу в перекладі; розширення розуміння складнощів та особливостей передачі мовних ігрових елементів у процесі перекладу, що допоможе зберегти оригінальний зміст та емоційний вплив тексту.

Виклад основного матеріалу. Міжмовна гра слів є мовними конструкціями, які мають справу з множинними значеннями, звучанням або структурою слів і фраз у різних мовах [3]. Вони додають тексту художності, дотепності та ігрового елементу, збагачуючи його смисловими відтінками та гумором.

Міжмовна гра слів здатна збагатити текст і надати йому унікальності. Вона може створювати ігрові ефекти, гумор, грати з асоціаціями та контрастами, а також посилювати емоційну та психологічну складову тексту. Вона також дозволяє авторам висловити свою творчу індивідуальність та унікальний стиль. Гра слів може викликати у читачів різноманітні ефекти, включаючи усмішку, сміх, подив чи збентеження. Вона здатна привернути увагу читача, додати різноманітність та гостроту в тексті, а також створити ігрову та інтерактивну атмосферу. Гра слів є засобом комунікації автора з читачем, що встановлює особливий зв'язок та взаємодію, та має важливе значення у художньому тексті. Розуміння та передача цієї гри у художньому перекладі є складним завданням для перекладачів, які мають зберегти зміст та ефект оригіналу, враховуючи особливості різних мов та культурних контекстів.

На думку О. Білоус вживання гри слів ґрунтується на:

- 1) на схожості звучання голосних або їх ідентичності (пароніми – слова, близькі за звучанням, але різні за значенням: *нагода* – *пригода* або омоніми – слова, що звучать однаково, але мають інше значення: *коса/дівчини*; *коса/знаряддя*);
- 2) на факті, що слову властиво мати різні значення (полісемія – наявність у слові кількох пов'язаних між собою значень, які розвинулися з первісного значення);
- 3) на можливості розуміння ідіоматичних виразів буквально або в переносному значенні;
- 4) на формах граматичної багатозначності [1].

О. Тараненко зазначає, що гра слів діє на різних мовних рівнях і відбувається за допомогою як уживання існуючих, так і творення нових мовних одиниць [6].

За побудовою науковець виділяє наступні типи гри слів:

1) зіставлення, поєднання в контексті однозвучних або близькозвучних одиниць з різними значеннями, завдяки чому досягається відповідний стилістичний ефект;

2) підставлення в контекст (часто після паузи, що на письмі передається через крапки) замість очікуваного і звичного слова іншого слова з близьким або однаковим звучанням: *Мистецтво вимагає жертви* (жарт) – замість *жертв*;

3) переосмислення слова за зразком іншого з можливим становленням нового значення або омоніма, навмисне поєднання в одній мовній одиниці двох значень або використання її «старої» форми для наповнення новим змістом;

4) переоформлення слова за зразком іншого: жартівлива назва «семисезонне пальто» (від демісезонне);

5) злиття двох близькозвучних слів у рамках спільного третього: *суцільна комп'ютеризація* (*комп'ютеризація* і *терор*);

6) переставлення слів, речень та їх частин, коли сам набір мовних одиниць лишається тим самим, але зміна їхніх позицій приводить до створення протилежного значення, іронічного ефекту;

7) поширення гри слів, коли вона не обмежується обігриванням двох значень полісемічного слова (омонімів, паронімів) і одне з них втягує у співвідносне вживання ще й інше слово, з одним із значень якого воно може поєднуватися відношеннями антонімії (парадигматичний принцип) або лексичної сполучуваності (синтагматичний принцип) [6].

Розуміння гри слів є ключовим аспектом її передачі в перекладі художніх текстів. Ця гра заснована на особливостях мови та культурних контекстах, і тому її правильне розуміння потребує глибокого знання мови та культури автора та цільової аудиторії. Читання та аналіз тексту з урахуванням міжмовної гри слів дозволяє читачеві вловити її особливий зміст та ефект. Це включає розпізнавання множинних значень слів, ігрових асоціацій та контрастів, гри з звучанням та ритмом, а також смислових та структурних ігор. Перекладач повинен мати можливість розпізнати і зрозуміти всі ігрові елементи, які вкладає автор у текст, щоб зберегти їхній зміст та ефект у цільовій мові. Це вимагає не тільки знання мови, а й глибокого розуміння культурних особливостей, образів і традицій, які пов'язані з міжмовною грою слів. Також її розуміння є невід'ємною частиною процесу передачі цієї гри в перекладі художніх текстів.

Особливостями міжмовної гри слів є [10]:

- *Множинність смислів*. Міжмовна гра слів характеризується використанням слів та фраз з кількома значеннями, що дозволяє створювати ігрові ситуації та грати на контрастах та двозначностях.

- *Гра з асоціаціями*. Часто гра слів ґрунтується на асоціативних зв'язках, які виникають завдяки співзвуччю або семантичним зв'язкам між словами, що надає тексту додаткового смислового та емоційного відтінку.

- *Ритмічні та звукові ігри*. Міжмовна гра слів може включати гру із звучанням, ритмом, повтореннями та звуковими ефектами, що створює додаткові емоційні та художні відтінки.

- *Контекстуальна залежність*. Розуміння мовної гри слів вимагає врахування контексту, в якому вона використана, та знання культурних особливостей автора та аудиторії. Ігрові елементи можуть бути пов'язані із звичаями, традиціями, історичними подіями та іншими культурними контекстами.

Опис визначення та особливостей міжмовної гри слів дозволяє краще зрозуміти та аналізувати її роль та передачу у перекладі художніх текстів. Це важливе поняття, яке допомагає перекладачам майстерно передавати ігровий та іронічний характер оригінального тексту іншою мовою.

Міжмовна гра слів може набувати різних форм і типів залежно від мовних засобів і цілей автора [9]:

- Паронімічна гра:

Time flies like an arrow; fruit flies like a banana. (англ.) – Гра слів на основі звучання та множинних значень слів "flies" (мухи) та "flies" (літає).

C'est l'histoire d'une mouche qui se promène au plafond, elle se dit 'Tiens, je m'envole' et elle tombe! (франц.) – Гра слів на основі звучання та множинних значень слів "mouche" (муха) та "m'envole" (злітаю).

- Лексична гра:

I used to be a baker, but I couldn't make enough dough. (англ.) – Гра слів на основі двозначності слова "dough" (тісто/гроші).

Elle est belle, la mer, la mer, elle est belle. (франц.) – Гра слів на основі повторення слова "mer" (море) з різними значеннями та інтонацією.

- Гра зі значенням:

I scream, you scream, we all scream for ice cream. (англ.) – Гра слів на основі співзвуччя та контрасту у значенні слів "scream" (кричати) та "ice cream" (морозиво).

Le silence est d'or, mais parfois il vaut mieux dire de l'argent. (франц.) – Гра слів на основі розмаїття у значенні слів "or" (золото) та "argent" (гроші).

- Каламбури:

I used to be a baker, but I couldn't make enough bread to survive. (англ.) – Гра слів на основі співзвучності та двозначності слів "bread" (хліб) та "survive" (виживати).

Pourquoi les plongeurs plongent-ils toujours en arrière et jamais en avant ? Parce que sinon ils tombent dans le bateau. (франц.) – Гра слів на основі співзвуччя та контрасту у значенні слів "plongeurs" (плавці/занурювані) та "plongent" (плавають/пірнають). [6]

Це лише деякі приклади гри слів, яка може зустрічатися в художніх текстах. Її різноманітність та креативність залежить від творчого підходу автора та особливостей мов, між якими відбувається переклад.

Міжмовна гра слів може бути семантично і контекстуально складною, що представляє виклики під час її передачі у перекладі. Ось деякі особливості, пов'язані з семантичною та контекстуальною складністю мовної гри слів [7]:

1. Семантична складність:

- *Багатозначність.* Мовна гра слів часто ґрунтується на словах, що мають безліч значень або двозначність. Перекладач повинен врахувати всі можливі значення та вибрати найбільш підходящий варіант, щоб передати зміст гри слів.

- *Ідіоматичність.* Мовна гра слів може базуватись на ідіоматичних виразах або фразах, які не мають прямого еквівалента в іншій мові. Перекладач повинен знайти аналогічний ідіоматичний вираз або використовувати інші мовні засоби для аналогічного ефекту.

- *Культурні відтінки.* Мовна гра слів часто пов'язана з культурними особливостями та асоціаціями. Перекладач має бути знайомий з культурою та контекстом обох мов, щоб передати зміст гри слів та її ефект на читача.

2. Контекстуальна складність:

- *Гра на звучанні.* Мовна гра слів може ґрунтуватись на звучанні слів чи фонетичних особливостях. Перекладач повинен знайти подібну звукову схожість або використовувати інші мовні прийоми, щоб передати ефект гри на звучанні.

- *Контекст та гра слів.* Мовна гра слів часто пов'язана з контекстом речення чи ситуації. Перекладач повинен врахувати контекст та знайти відповідний контекстуальний еквівалент, щоб передати зміст гри слів та зберегти її ефект. [7]

Переклад міжмовних ігор слів супроводжується певними лексичними та семантичними обмеженнями, які можуть впливати на вибір та передачу сенсу гри слів:

1. Лексичні обмеження:

- *Відсутність еквівалента.* У деяких випадках гра слів може бути заснована на лексичній особливості або унікальному слові, якого немає в іншій мові. У таких випадках перекладач повинен використовувати інші мовні засоби, такі як синоніми або перифрази, щоб передати аналогічний зміст.

- *Обмеження словникового запасу.* Гра слів може вимагати знання специфічної лексики чи жаргонних виразів. Перекладач має бути знайомий з такою лексикою та знайти відповідні еквіваленти в іншій мові, щоб передати гру слів.

2. Семантичні обмеження:

- *Однозначність та двозначність.* Міжмовна гра слів може ґрунтуватись на багатозначності або двозначності слів. Перекладач повинен враховувати всі можливі значення слова та вибрати найбільш підходящий варіант, щоб зберегти сенс гри слів.

- *Культурні відтінки.* Міжмовна гра слів може бути пов'язаною з культурними особливостями та асоціаціями, які не завжди мають точний еквівалент в іншій мові. Перекладач має врахувати культурні відтінки та знайти адекватний спосіб передачі змісту гри слів.

Перекладач стикається з лексичними та семантичними обмеженнями при передачі мовної гри слів і має проявити креативність, глибоке знання обох мов та культур, щоб досягти максимально точного та ефективного перекладу гри слів.

Переклад гри слів нерозривно пов'язаний з культурними та соціальними аспектами, які відіграють важливу роль у передачі та розумінні гри слів. Ось деякі з них [9]:

- *Культурні відмінності.* Кожна культура має унікальні звичаї, традиції, гру слів та асоціації, які можуть не мати прямого еквівалента в іншій культурі.

- *Соціальні нюанси.* Гра слів може відображати соціальні нюанси, їхнє розуміння може бути обумовлене знанням конкретної ситуації, історичного контексту чи особливостей суспільного життя.

- *Ідіоматичні висловлювання.* Міжмовна гра слів часто ґрунтується на ідіоматичних виразах, які можуть мати специфічний зміст в одній культурі та не мати прямого аналога до іншої.

- *Гумор та ігровий контекст.* Міжмовна гра слів найчастіше пов'язана з гумором та ігровим контекстом. Перекладач має бути чутливим до гумору та настрою оригіналу і передати їх у перекладі, щоб зберегти ефект гри слів і доставити читачам ту саму радість та задоволення.

Особливості перекладу гри слів досліджували О. Білоус, А. Федоров, Н. Любімов, В. Колер, Д. Фарвел, Д. Делабастіта та ін. Дослідники запропонували наступні варіанти відтворення гри слів у перекладі [1]:

- 1) переклад грою слів (хоча гра слів цільової мови може відрізнятися від гри слів мови-джерела);

- 2) переклад виразом без гри слів (вираз передає обидва значення гри слів завдяки безігровому сполученню);

- 3) переклад суміжним риторичним засобом (повтором, алітерацією, іронією, поетичною метафорою, парадоксом тощо);

- 4) фрагмент, що містить гру слів не відтворюється;

- 5) компенсація втрати гри слів в одному фрагменті, введенням гри слів у іншому;

- 6) редакторська техніка (примітки / зноски).

При перекладі міжмовних ігор слів перекладач може зіткнутися з труднощами точної передачі оригінальної гри слів через відмінності в мовах і культурах. У таких випадках може знадобитися адаптація або заміна гри слів. Ось деякі стратегії та методи, які перекладач може використовувати [10]:

- *Переклад змісту.* Замість буквального перекладу гри слів, перекладач може зосередитися на передачі основного змісту чи ідеї, що вона висловлює. Це може включати використання синонімів, метафор або аналогічних виразів у цільовій мові.

- *Адаптація гри слів.* Перекладач може адаптувати гру слів, щоб вона мала сенс та ефект у цільовій мові. Це може включати зміну фрази, заміну ігрових елементів або створення нової гри слів, яка відповідає культурному контексту цільової мови.

- *Заміна гри слів.* У деяких випадках, особливо при неможливості точної передачі гри слів, перекладач може замінити її на іншу гру слів або стилістичний засіб, який передає зміст або ефект оригіналу. Це може бути гра слів схожого типу, анекдот, гра звуків або інший засіб, що зберігає художність та ефект оригіналу.

- *Залишення без перекладу.* У деяких випадках, коли гра слів тісно пов'язана з конкретною мовою або культурою, перекладач може вирішити залишити її без перекладу. Це може бути виправдано, якщо гра слів має незамінну роль у тексті та її точна передача не є можливою чи доцільною.

Адаптація та заміна міжмовної гри слів у перекладі дозволяють перекладачеві зберегти зміст, ефект та художню цінність оригіналу, враховуючи мовні та культурні відмінності цільової мови. Головна мета такого підходу – досягти максимальної адекватності та ефективності у передачі гри слів та її ефекту у перекладі.

При перекладі міжмовної гри слів, особливо тих випадків, які пов'язані з конкретною національною чи культурною особливістю, перекладач може використовувати національні чи культурні аналоги цільовою мовою. Це дозволяє зберегти дотепність та особливості оригінальної гри слів, а також адаптувати її до цільової культури. Наведемо деякі стратегії перекладу національних чи культурних аналогів:

- *Алюзії та посилання.* У перекладі мовної гри слів можна використовувати алюзії або посилання до відомих національних або культурних явищ, особистостей, історії і т.д. Це створює аналогічний ефект гри слів та враховує специфіку цільової культури.

- *Фольклор та народні історії.* У деяких випадках перекладач може звернутися до фольклору, народних оповідей чи історій, пов'язаних з цільовою культурою, щоб знайти аналогічну гру слів. Це дозволяє зберегти характер та дотепність оригінальної гри слів у новому мовному контексті.

- *Культурні сюжети та символи.* Використання культурних сюжетів, символів та образів може бути корисним при перекладі міжмовної гри слів. Перекладач може знайти аналогічні символи або образи в цільовій культурі, щоб передати той самий ефект гри слів і зберегти зв'язок із культурним контекстом. [8]

При перекладі мовної гри слів необхідно також враховувати контекст і смислове поле, в якому використовується ця гра слів, а саме:

- *Контекст.* Розуміння контексту, у якому використана гра слів, є ключовим у передачі її дотепності і сенсу. Перекладач повинен аналізувати ширший вихідний контекст, щоб вибрати найбільш підходящий переклад з огляду на всі елементи тексту.

- *Смислове поле.* Міжмовна гра слів часто пов'язана з певним смисловим полем чи тематикою. При перекладі важливо зберегти цей зв'язок, використовуючи еквівалентні ігри слів або перекладаючи їх з урахуванням змістового поля цільової мови.

- *Багатозначність.* Міжмовна гра слів часто полягає у багатозначності слів і фраз. Перекладач повинен враховувати можливі переклади та шукати найбільш підходящий варіант, враховуючи контекст та смислове поле.

- *Ідіоми та вирази.* Гра слів може бути пов'язаною з певними ідіомами або виразами, які мають свої аналоги у цільовій мові. Перекладач повинен бути уважним до таких випадків і використовувати відповідні ідіоми або вирази, щоб передати зміст гри слів. [8]

Міжмовна гра слів відіграє значну роль у читацькому сприйнятті перекладених текстів. Вона здатна додати гумор, інтелектуальну гру та емоційну дію в текст, роблячи його більш привабливим і незабутнім для читача. Міжмовна гра слів здатна викликати різні емоційні реакції у читачів:

- Сміх та радість (гра слів є джерелом гумору та смішних ситуацій).
- Здивування (якщо вона ґрунтуються на несподіваних смислах чи двозначностях).
- Захоплення та повагу (деякі міжмовні ігри слів вимагають від читача глибокого розуміння мови та культурних особливостей, щоб розкрити їхній зміст. Коли читач успішно

розшифровує такі ігри слів, він може відчувати захоплення та повагу до автора та перекладача).

- Інтерес та участь (міжмовна гра слів привертає увагу читача та зацікавлює його. Вона стимулює розумовий процес та активну участь читача у розгадуванні гри слів, що робить читання більш захоплюючим та захоплюючим).

- Емоційний зв'язок (коли читач уловлює міжмовну гру слів, це створює емоційний зв'язок між текстом та читачем. Читач може відчувати позитивні емоції, такі як радість, задоволення та захоплення, що зміцнює його зв'язок із текстом та підвищує загальну оцінку твору).

Міжмовні ігри слів здатні викликати різноманітні емоційні реакції у читачів, від сміху та радості до подиву та захоплення. Використання цих ігор слів у художньому перекладі може допомогти передати емоційний ефект оригінального тексту цільовою мовою та посилити його вплив на читачів.

Висновок. Міжмовна гра слів відіграє важливу роль у художньому перекладі, додаючи елементи гумору, несподіванки та культурної глибини тексту. Вона може викликати різні емоційні реакції у читачів і впливати на їхнє сприйняття та інтерпретацію твору. Однак переклад гри слів створює певні складнощі, пов'язані з лексичними, семантичними, культурними та стилістичними обмеженнями. Перекладачеві необхідно з умінням балансувати між збереженням оригінального ефекту та адаптацією гри слів під цільову мову та культуру.

Аналіз останніх досліджень демонструє важливість розуміння та обліку культурних особливостей, контексту, стилістичних особливостей та смислових полів під час перекладу міжмовної гри слів. Різні методи та стратегії, такі як адаптація, заміна, використання еквівалентних ігор слів, застосовуються для передачі культурної інформації та емоційного ефекту у перекладі.

Автори розглянули значення та ефект гри слів у художніх текстах, проаналізували їхню семантичну та контекстуальну складність, проблеми перекладу, а також розглянули різні методи та стратегії, що використовуються для передачі ігор слів.

Дослідження наголошує на важливості культурної та лінгвістичної компетентності перекладача, а також глибокого розуміння та обліку контексту, смислового поля, стилістики та емоційної складової оригінального тексту при перекладі міжмовної гри слів. Тільки з урахуванням усіх цих факторів можна досягти точного та адекватного перекладу, що зберігає авторський стиль.

Дослідження міжмовної гри слів та її передача у перекладі становить інтерес для перекладачів, лінгвістів та літературознавців і може бути основою для подальших досліджень у цій галузі.

Список літератури:

1. Білоус О. М. Гра слів як перекладацька проблема. *Вісник Сумського державного університету. Серія Філологічні науки*. 2005. №5(77). С. 35-41.
2. Галас А. С. Відтворення функцій гри слів у перекладі драми. *Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки*. Випуск 58. 2011. С. 100-104.
3. Коваль А. П. Практична стилістика сучасної української мови. К.: Вища школа, 1985. 352 с.
4. Лоленко О. Функціональні особливості гри слів. *Новітня філологія*. № 6 (26). Миколаїв : МДГУ, 2007. С. 91-97.
5. Патlach Г. Каламбур як різновид мовної гри в англійській, французькій, російській та українській лінгвістиці. *Наукові записки. Серія : Філологічні науки*. Випуск 81(3). Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2009. С. 385-388.

6. Тараненко О. Гра слів. URL: <http://kulturamovy.univ.kiev.ua/KM/pdfs/Magazine50-10.pdf>
7. Тимчук О. Семантико-стилістичне явище гри слів в англійській мові : лексичний аспект. *Нова філологія*. № 35. Запоріжжя: ЗНУ, 2009. С. 153–156.
8. Шевченко А. О. Wordplay in the English language and its translation in film scripts. *Молодий вчений*. № 5 (69). 2019. С. 396-398.
9. Delabastita L. Translation and the Play of Words. London: Routledge, 2011. 186 p.
10. Niedereitner H. The Semantics of Wordplay: Cross-linguistic Perspectives. Berlin: Mouton de Gruyter, 2009.

References:

1. Bilous, O. M. (2005). *Hra sliv yak perekladatska problema* [Wordplay as a translation problem]. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Serii Filolohichni nauky* [Bulletin of Sumy State University. Series Philological sciences], no. 5(77), pp. 35-41.
2. Halas, A. S. (2011). *Vidtvorennia funktsii hry sliv u perekladi dramy* [Reproduction of wordplay functions in drama translation]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu. Filolohichni nauky* [Bulletin of Zhytomyr State University. Philological sciences], issue 58, pp. 100-104.
3. Koval, A. P. (1985). *Praktychna stylistyka suchasnoi ukrainskoi movy* [Practical stylistics of modern Ukrainian language]. Kyiv, Vyshcha Shkola Publ., 352 p.
4. Lolenko, O. (2007). *Funktsionalni osoblyvosti hry sliv* [Functional features of the wordplay]. *Novitnia filolohiia* [Modern philology], no. 6 (26). Mykolaiv, MSHU Publ., pp. 91–97.
5. Patlach, H. (2009). *Kalambur yak riznovyd movnoi hry v anhliiskii, frantsuzkii, rosiiskii ta ukrainskii linhvistytsi* [Pun as a kind of language game in English, French, Russian and Ukrainian linguistics]. *Naukovi zapysky. Serii : Filolohichni nauky* [Scientific notes. Series: Philological sciences], issue 81(3), Volodymyr Vynnychenko Kirovohrad State Pedagogical University Publ., pp. 385–388.
6. Taranenko, O. *Hra sliv* [Play of words]. Available at: <http://kulturamovy.univ.kiev.ua/KM/pdfs/Magazine50-10.pdf>
7. Tymchuk, O. (2009). *Semantyko-stylistychnye yavlyshche hry sliv v anhliiskii movi : leksychnyi aspect* [Semantic-stylistic phenomenon of word play in the English language: lexical aspect]. *Nova filolohiia* [New philology], no. 35. Zaporizhzhia, ZNU Publ., pp. 153–156.
8. Shevchenko, A. O. (2019). Wordplay in the English language and its translation in film scripts. *Young Scientist*, no. 5 (69), pp. 396-398.
9. Delabastita, L. (2011). Translation and the Play of Words. London, Routledge Publ., 186 p.
10. Niedereitner, H. (2009). The Semantics of Wordplay: Cross-linguistic Perspectives. Berlin, Mouton de Gruyter Publ.

Objective. The objective of the article is to study the influence of interlingual word play on fiction translation, to provide practical recommendations and strategies for this stylistic device rendering in the process of translation; to expand the understanding of the complexities and peculiarities of language game elements transfer, which will help preserve the original meaning and emotional impact of the text.

Methods. The main scientific results are obtained with the help of such methods as the analysis and generalization of scientific and educational and methodological literature on the problems of functioning and translation of stylistic means of an literary work, interlingual play of words in particular; system analysis; combination of cultural and linguistic methods in research; separation of subsystems of complex objects and their systematic analysis, an integral approach to the study of linguistic phenomena.

Results. Interlingual wordplay plays an important role in fiction translation, adding elements of humour, suspense, and cultural depth to the text. It can cause different emotional reactions and

influence readers' perception and interpretation of the work of art. However, the translation of wordplay creates certain difficulties related to lexical, semantic, cultural and stylistic limitations. The translator needs to balance skillfully between preserving the original effect and adapting the wordplay to the target language and culture.

Analysis of recent studies demonstrates the importance of understanding and accounting for cultural features, context, stylistic features, and semantic fields during the translation of interlingual wordplay. Various methods and strategies, such as adaptation, substitution, use of equivalent word games, are applied to convey cultural information and emotional effect in translation.

The authors consider the meaning and effect of puns in literary texts, analyze their semantic and contextual complexity, translation problems, and consider different methods and strategies used to convey puns.

The study emphasizes the importance of cultural and linguistic competence of the translator, as well as a deep understanding and consideration of the context, semantic field, stylistics and emotional component of the original text when translating interlingual wordplay. Only by taking into account all these factors one can achieve an accurate and adequate translation that preserves the author's style.

Key words: *interlingual word play, content rendering, game element, translation strategies*

Дата надходження рукопису 28.04.2023